דֶּרֶךְ * אֲוִיר מָקוֹם פְּטוּר הוּא מִמַּלֵּא * וְסָגִי בְּהָכֵר זִיז. [ז]וּמַיְמָיו (יג) יָכוֹל (ט) לִשְׁפּוֹךְ (יד) עַל דָּפְנֵי הַסְּפִינָה וְהֵם יוֹרְדִים (טו) לַיָּם, דְּכַיָּון דְּלֹא לְהוּ לְהָדְיָא לַיָּם אֶלָּא מִכֹּחוֹ הֵם בָּאִים, כֹּחוֹ בְּכַרְמְלִית לֹא גָּזְרוּ. הַגָּהּ: (טז) וְעַיֵּן לְקַמָּן סוֹף סִימָן שנ"ז. שְׁתֵּי סְפִינוֹת זוֹ אֵצֶל זוֹ, אָסוּר לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ (יז) * אֶלָּא אִם כֵּן (י) קְשׁוּרוֹת (יח) זוֹ בָּזוֹ אוֹ אֶלָּא אִם כֵּן הֵם (יט) גְּבוֹהִים מִן (יט) הַמַּיִם עֲשָׂרָה, (כ) * וְצָרִיכִים לְעָרֵב בְּיַחַד אִם הֵם שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם (מרדכי, פרק הזורק (סי' שמב)): ב [ח]בֵּית הַכִּסֵּא (כא) שָׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם, מֻתָּר (כב) עַל יְדֵי מְחִיצָה תְּלוּיָה, וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא (כג) עֲשׂוּיָה (יג) לְהַתִּיר, אֲבָל הָעֲשׂוּיָה לְצְנִיעוּת בַּיִת הַכִּסֵּא בִּלְבַד לֹא מַהֲנֵי. [ט]וְאִם עָשָׂה (כד) דַּף אוֹ קָנֶה (יג) פְּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה שֶׁתִּפֹּל הַצּוֹאָה עָלָיו

ז שבת ק' (ע"ב). ח כֵּן כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (עירובין סו: ד"ה אלא) וְהָרֹא"ש (שם פ"ח ס"ט) עַל הָא דְּתָנֵן בּוֹר שָׁבֵין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת כו' בְּצֵרוּבִין פ"ו. ט מְרַדְּכַי בְּפֶרֶק י"א דְּשַׁבָּת (סי' שמג) וְהַגָּהוֹת בְּפֶרֶק ט"ו מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (אות ז). י שָׁם בְּמָרְדְּכַי.

בַּאֵר הֵיטֵב

אִם הוּא לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה מוֹצִיא זִיז שֶׁהוּא וּמִמַּלֵּא, שֶׁהֲרֵי דֶּרֶךְ מָקוֹם פְּטוּר מִמַּלֵּא זִיז: רָצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּאֵין מְחִיצָה לִשְׁפּוֹךְ שׁוּפְכָיו [דַּהֵינוּ מֵי (י) רְחִיצַת כּוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וּכְהַאי גַּוְנָא] בְּתוֹךְ הַדֹּפֶן שֶׁל אַרְבַּע עַל אַרְבַּע עֲשָׂשָׂהוּ לְמַלְאוֹת הַמַּיִם דֶּרֶךְ בּוֹ, אֶלָּא יָכוֹל לִשְׁפּוֹךְ עַל דָּפְנֵי וְכוּ', וּבָזֶה אֵין חִלּוּק בֵּין אִם דֹּפֶן הַסְּפִינָה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מֵעַל הַמַּיִם (יח) אוֹ לֹא, וַאֲפִלּוּ לֹא הָיָה לוֹ דֹּפֶן מְיֻחָד שֶׁל אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה (יט) וְגַם לֹא עָשָׂה זִיז כְּלָל אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי לִשְׁפּוֹךְ שׁוּפְכָיו עַל דֹּפֶן הַסְּפִינָה מַמָּשׁ, כֵּיוָן דְּאֵין כָּאן אֶלָּא כֹּחוֹ: (יד) עַל דָּפְנֵי. דְּאִם שׁוּפְכוֹ קָצַת רָחוֹק מִן הַדֹּפֶן, הֲוֵי זוֹרֵק מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית מַמָּשׁ. (יג) אֲבָל זֶהוּ דַּוְקָא בְּשֶׁאֵין הַדֹּפֶן גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה מֵעַל הַמַּיִם, דְּאִם יֵשׁ בּוֹ גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁפּוֹךְ מֵרָחוֹק לְכֹתֶל, שָׁרֵי, אַף בִּלְבַד שֶׁיַּעֲשֶׂה עַל כָּל פָּנִים זִיז לְהָכֵר: (טו) לַיָּם. וְהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל לְהַנִּיחַ עֲצָמוֹת וּקְלִיפִּין עַל רֹאשׁ הַדֹּפֶן בְּעָבְיוֹ וְהֵם נוֹפְלִין לַיָּם [אַחֲרוֹנִים]: (טז) וְעַיֵּן לְקַמָּן. דְּשָׁם כָּתַב דְּלֹא בְּכָל כַּרְמְלִית כֹּחוֹ מַתָּר, עַיֵּן שָׁם: (יז) אֶלָּא אִם כֵּן קְשׁוּרוֹת. דְּכִשְׁאֵינָן קְשׁוּרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁהַן סְמוּכוֹת זוֹ לָזוֹ מִכָּל מָקוֹם עֲשׂוּיוֹת לְהִתְרַחֵק זוֹ מִזּוֹ, וְנִמְצָא כַּרְמְלִית מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶן, וְחִישִׁינַן דִּילְמָא נָפִיל וְאָתֵי לַאֲתוּיֵי מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד. וּמִטַּעַם זֶה אֲפִלּוּ שְׁתֵּי הַסְּפִינוֹת שֶׁהֵם שֶׁל אָדָם אֶחָד, דְּלֹא חִישִׁינַן דִּילְמָא נָפִיל וְכוּ', וְרַק בְּשֶׁהֵם שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם אֲסוּרִין כְּשֶׁאֵינָן קְשׁוּרוֹת זוֹ בָּזוֹ, דְּכֵינָן שֶׁעֲשׂוּיִין לָנוּד וּלְהִתְרַחֵק זוֹ מִזּוֹ לֹא מַהֲנֵי עֲרוּב בֵּינֵיהֶן. אִיתָא בַּגְּמָרָא, דִּקְשׁוּרוֹת חָשׁוּב אֲפִלּוּ עַל יְדֵי חוּט, וּבִלְבַד שֶׁיִּהֵא חוּט חָזָק שֶׁיּוּכַל לְהֵעָמֵידָן שֶׁלֹּא יִתְפָּרְדוּ זוֹ מִזּוֹ: (יח) זוֹ בָּזוֹ. וְצָרִיךְ (טו) שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּינֵיהֶם אַרְבָּעָה טְפָחִים: (יט) גְּבוֹהִים מִן הַמַּיִם עֲשָׂרָה. דְּאָז מַתָּר אֲפִלּוּ אֵינָם קְשׁוּרוֹת, מִשּׁוּם דְּקַמְטַלְטַל מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְאַף עַל גַּב דְּמוֹשִׁיט אָסוּר בְּדִיוֹטָא אַחַת אֲפִלּוּ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסוֹף סִימָן שמ"ז, הָכָא אֵירֵי (יז) בְּשִׁתֵּי דְּיוֹטוֹת זֶה כְּנֶגֶד זֶה, דַּאֲפִלּוּ לְמַשֶּׁה מַעֲשָׂרָה הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן וּלְמַעְלָה שָׁרֵי לְגַמְרֵי לְהוֹשִׁיט, (יח) אוֹ דְּאֵירֵי בְּזוֹרֵק: (כ) וּצְרִיכִים לְעָרֵב. קַאֵי גַּם עַל הַהַתָּר מַעֲשָׂרָה הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן וּלְמַעְלָה שָׁרֵי לְגַמְרֵי לְהוֹשִׁיט, וּבְסֵפֶר בֵּית מֵאִיר חוֹלֵק עַל זֶה, וְדַעְתּוֹ, דִּקְשָׁאֵינָם קְשׁוּרוֹת, מִכֵּיוָן שֶׁעוֹמְדִים לְהִתְפָּרֵד, אַף אִם הֵם גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה, אִם הֵם שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם אֲסוּרִים בְּטִלְטוּל מִזֶּה וְאֵין עֲרוּב מוֹעִיל בָּהֶם: ב (כא) שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם. הַיְנוּ שְׁמוּךְ לַיָּם אוֹ לְנָהָר: (כב) עַל יְדֵי מְחִיצָה תְּלוּיָה. שֶׁגְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, אַף שֶׁאֵינָהּ מַגַּעַת לַמַּיִם, וְכַנַּ"ל: (כג) עֲשׂוּיָה לְהַתִּיר. לְפָנוֹת שָׁם בְּשַׁבָּת, כְּגוֹן שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה לְמַשֶּׁה סָבִיב לְצַד הַמַּיִם, דְּמַה שֶּׁנַּעֲשֵׂית לְמַעְלָה, לְצְנִיעוּת עֲבִידָא: (כד) דַּף אוֹ קָנֶה פְּחוֹת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְמַלְאוֹת (ט) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַזִּיז: (יג) יָכוֹל לִשְׁפּוֹךְ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּאֵין מְחִיצָה לִשְׁפּוֹךְ שׁוּפְכָיו [דַּהֵינוּ מֵי (י) רְחִיצַת כּוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וּכְהַאי גַּוְנָא] בְּתוֹךְ הַדֹּפֶן שֶׁל אַרְבַּע עַל אַרְבַּע שֶׁעָשָׂהוּ לְמַלְאוֹת הַמַּיִם דֶּרֶךְ בּוֹ, אֶלָּא יָכוֹל לִשְׁפּוֹךְ עַל דָּפְנֵי וְכוּ', וּבָזֶה אֵין חִלּוּק בֵּין אִם דֹּפֶן הַסְּפִינָה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מֵעַל הַמַּיִם (יח) אוֹ לֹא, וַאֲפִלּוּ לֹא הָיָה לוֹ דֹּפֶן מְיֻחָד שֶׁל אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה (יט) וְגַם לֹא עָשָׂה זִיז כְּלָל אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי לִשְׁפּוֹךְ שׁוּפְכָיו עַל דֹּפֶן הַסְּפִינָה מַמָּשׁ, כֵּיוָן דְּאֵין כָּאן אֶלָּא כֹּחוֹ: (יד) עַל דָּפְנֵי. דְּאִם שׁוּפְכוֹ קָצַת רָחוֹק מִן הַדֹּפֶן, הֲוֵי זוֹרֵק מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית מַמָּשׁ. (יג) אֲבָל זֶהוּ דַּוְקָא בְּשֶׁאֵין הַדֹּפֶן גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים עַל הַמַּיִם, דְּאִם יֵשׁ בּוֹ גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁפּוֹךְ מֵרָחוֹק לְכֹתֶל, שָׁרֵי, אַף בִּלְבַד שֶׁיַּעֲשֶׂה עַל כָּל פָּנִים זִיז לְהָכֵר: (טו) לַיָּם. וְהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל לְהַנִּיחַ עֲצָמוֹת וּקְלִיפִּין עַל רֹאשׁ הַדֹּפֶן בְּעָבְיוֹ וְהֵם נוֹפְלִין לַיָּם [אַחֲרוֹנִים]: (טז) וְעַיֵּן לְקַמָּן. דְּשָׁם כָּתַב דְּלֹא בְּכָל כַּרְמְלִית כֹּחוֹ מַתָּר, עַיֵּן שָׁם: (יז) אֶלָּא אִם כֵּן קְשׁוּרוֹת. דְּכִשְׁאֵינָן קְשׁוּרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁהַן סְמוּכוֹת זוֹ לָזוֹ מִכָּל מָקוֹם עֲשׂוּיוֹת לְהִתְרַחֵק זוֹ מִזּוֹ, וְנִמְצָא כַּרְמְלִית מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶן, וְחִישִׁינַן דִּילְמָא נָפִיל וְאָתֵי לַאֲתוּיֵי מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד. וּמִטַּעַם זֶה אֲפִלּוּ שְׁתֵּי הַסְּפִינוֹת שֶׁהֵם שֶׁל אָדָם אֶחָד, דְּלֹא חִישִׁינַן דִּילְמָא נָפִיל וְכוּ', וְרַק בְּשֶׁהֵם שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם אֲסוּרִין כְּשֶׁאֵינָן קְשׁוּרוֹת זוֹ בָּזוֹ, דְּכֵינָן שֶׁעֲשׂוּיִין לָנוּד וּלְהִתְרַחֵק זוֹ מִזּוֹ לֹא מַהֲנֵי עֲרוּב בֵּינֵיהֶן. אִיתָא בַּגְּמָרָא, דִּקְשׁוּרוֹת חָשׁוּב אֲפִלּוּ עַל יְדֵי חוּט, וּבִלְבַד שֶׁיִּהֵא חוּט חָזָק שֶׁיּוּכַל לְהֵעָמֵידָן שֶׁלֹּא יִתְפָּרְדוּ זוֹ מִזּוֹ: (יח) זוֹ בָּזוֹ. וְצָרִיךְ (טו) שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּינֵיהֶם אַרְבָּעָה טְפָחִים: (יט) גְּבוֹהִים מִן הַמַּיִם עֲשָׂרָה. דְּאָז מַתָּר אֲפִלּוּ אֵינָם קְשׁוּרוֹת, מִשּׁוּם דְּקַמְטַלְטַל מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְאַף עַל גַּב דְּמוֹשִׁיט אָסוּר בְּדִיוֹטָא אַחַת אֲפִלּוּ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסוֹף סִימָן שמ"ז, הָכָא אֵירֵי (יז) בְּשִׁתֵּי דְּיוֹטוֹת זֶה כְּנֶגֶד זֶה, דַּאֲפִלּוּ לְמַשֶּׁה מַעֲשָׂרָה הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן וּלְמַעְלָה שָׁרֵי לְגַמְרֵי לְהוֹשִׁיט, (יח) אוֹ דְּאֵירֵי בְּזוֹרֵק: (כ) וּצְרִיכִים לְעָרֵב. קַאֵי גַּם עַל הַהַתָּר מַעֲשָׂרָה הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן וּלְמַעְלָה שָׁרֵי לְגַמְרֵי לְהוֹשִׁיט, וּבְסֵפֶר בֵּית מֵאִיר חוֹלֵק עַל זֶה, וְדַעְתּוֹ, דִּקְשָׁאֵינָם קְשׁוּרוֹת, מִכֵּיוָן שֶׁעוֹמְדִים לְהִתְפָּרֵד, אַף אִם הֵם גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה, אִם הֵם שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם אֲסוּרִים בְּטִלְטוּל מִזֶּה וְאֵין עֲרוּב מוֹעִיל בָּהֶם: ב (כא) שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם. הַיְנוּ שְׁמוּךְ לַיָּם אוֹ לְנָהָר: (כב) עַל יְדֵי מְחִיצָה תְּלוּיָה. שֶׁגְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, אַף שֶׁאֵינָהּ מַגַּעַת לַמַּיִם, וְכַנַּ"ל: (כג) עֲשׂוּיָה לְהַתִּיר. לְפָנוֹת שָׁם בְּשַׁבָּת, כְּגוֹן שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה לְמַשֶּׁה סָבִיב לְצַד הַמַּיִם, דְּמַה שֶּׁנַּעֲשֵׂית לְמַעְלָה, לְצְנִיעוּת עֲבִידָא: (כד) דַּף אוֹ קָנֶה פְּחוֹת

בַּאוּר הֲלָכָה

דֶּרֶךְ בּוֹ אֵין לְךָ הָכֵר גָּדוֹל מִזֶּה לְעִנְיַן שֶׁיְּהֵיָה יָכוֹל לְמַלֹּאת מִן הַיָּם אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא עַל יָדוֹ, וְזֶהוּ לְפִי מַה דְּאִסְיְקֵנָן לְעֵיל לְעִנְיַן זִיז דְּאֵין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בּוֹ נֶקֶב וְיָכוֹל לְמַלֹּאת אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד הַזִּיז:

* אֲוִיר מָקוֹם פְּטוּר וְכוּ'. וְאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאוֹסֵר בְּסִימָן שמ"ו סוף סָעִיף א', הָכָא כֵּיוָן דְּאִיכָּא זִיז כָּל שֶׁהוּא הֲוֵי הָכֵר וְשָׁרֵי [מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יא)], א]וּבְאוּר הַגְּרַ"א חוֹלֵק, וְדַעְתּוֹ דְּזֶה קָאֵי רַק לְהַמַּתִּירִין שָׁם, וְכֵן הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אַיְגֶר (בהגהות לשו"ע) הִקְשָׁה עַל הַמְּגֵן אַבְרָהָם עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר:

* וְסָגִי בְּהָכֵר זִיז. וְאַף דִּלְעֵיל גַּבֵּי בְּזוּזְטָרָא שָׁהוּא גַּם כֵּן לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים מְצָרְכִינַן דְּזוֹקָא מְחִיצוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה, וְלֹא מִקְלִינַן לוֹמַר דְּאֲוִיר מָקוֹם פְּטוּר הוּא מִמַּלֵּא, הָכָא בִּסְפִינָה הֵקֵלּוּ, וְשָׁם אָמְרִינַן גְּזֵרָה אַטּוּ גְּזוּזְטָרָא שֶׁאֵין גְּבוֹהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א) כְּשֵׁם דְּרַכֵּי מֹשֶׁה (סק"ב) עַיֵּן שָׁם]:

* אֶלָּא אִם כֵּן קְשׁוּרוֹת זוֹ בָּזוֹ. אֵיתָא בַּגְּמָרָא (שבת קא:) דְּאִם נִפְסְקוּ, נֶאֶסְרוּ [וְנִפְרְשׁוּ בְּתוֹסְפוֹת (שם ד"ה נפסקו), דְּהַאי נִפְסְקוּ, הַיְנוּ גַּם בְּשַׁבָּת, וְלֹא אָמְרִינַן בָּזֶה הוֹאִיל וְהַתִּירָה הַתּוֹרָה, עַיֵּן שָׁם הַשָּׁגַם, וְכֵן כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ"א (עירובין סה: ד"ה אקלעו), וְכֵן הֵבִיא הַמְּגִיד מִשְׁנֶה (עירובין פ"ג הכ"ה) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א וְרַיּוֹתֵר מִזֶּה מְבֹאָר בְּעֵבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שָׁלוֹ בְּשַׁעַר הָרְבִיעִי סוֹף אוֹת ח', (ר"כ)], אַף הָרֹא"ש פָּרַק קַמָּא דְּצֵרוּבִין (סי' כג) הֵבִיא דְּזוֹקָא כְּשֶׁנִּפְסְקוּ בְּחוֹל, וְצַיָּן בְּאוֹר זָרוּעַ פָּרַק קַמָּא דְּצֵרוּבִין (סי' קכא), וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (סק"ט) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה, וּבְלֹאו הָכִי נִרְאֶה שֶׁאֵין לְהָקֵל אַחֲרֵי שֶׁהָרַבָּה מַחְמִירִין], חָזְרוּ וְנִתְקַשְּׁרוּ, בֵּין שׁוֹגְגִין בֵּין מְזִידִין, חָזְרוּ לְהֶתֵּרָן הָרִאשׁוֹן. וְעַיֵּן בְּפֹרֶשׁ רַשִׁ"י שָׁם (ד"ה אמודיו) דְּלִפְלִי מְסֻקָּנַת הַגְּמָרָא אִם נִתְקַשְּׁרוּ בְּמֵזִיד אֲסוּרִין לְטַלְטֵל, אֲכָל לְפִי דַּעַת הַתּוֹסְפוֹת (שם ד"ה כי) וְהָרֹא"ש (שבת פ"א ס"ב) וּכְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ג', אֲפִלּוּ בְּמֵזִיד מֻתָּרִין לְטַלְטֵל:

* וּצְרִיכִים לְעָרֵב בְּיַחַד. כְּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא), דְּלְמַאן דְּאָמַר דְּשָׁרֵי לְהַחֲלִיף דֶּרֶךְ מָקוֹם פְּטוּר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְכוּ' (מי"ד) [מַעֲשָׂרָה] אֲפִלּוּ לֹא עֵרְבוּ, ב]וּלְמַעֲשֶׂה אֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, חֲדָא, דְּרֹבִּים מֵאַחֲרוֹנִים סְבְרֵי דְּאֵין מַתָּר אַף לְדַעְתּוֹ זוֹ (כְּמוֹ) [כִּי אִם] בְּשִׁנּוּי בְּאֶמְצַע, וּכְמוֹ שֶׁנִּכְתַּב לְקַמָּן בְּסָעִיף ג' בְּהַגָּ"ה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, וְהָכָא הַלֹּא אֵירֵי בְּלֹא נָח, וְעוֹד בְּסֵפֶר נַהַר שָׁלוֹם בְּסִימָן שנ"ג [מִפַּקְפְּקִין] עַל הַעֵצָּה סְבָרָא לְגַמְרֵי, וְסוֹבֵר דְּאֵינוֹ

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשׁוּ"ע הָרַב (ס"ג) הֵבִיא כְּהַמַּ"א. ב] וּבְשׁוּ"ע הָרַב (ס"ט) כָּתַב כְּהַמַּ"א שֶׁלְּדַעַת הַמְּתִירִים שָׁם מוּתָּר גַּם כָּאן. וְסַיִם שֶׁכְּבָר נִתְבָּאֵר שָׁם (סִי' שמו) שֶׁהָעִיקָּר כְּהָאוֹסְרִים בְּזֶה.

(ט) הַגְּרַ"ז (סָעִיף ג). וְכַדְּמוּתֶה רְאָיָה לָזֶה מִסֻּכַּיַּת הַגְּמָרָא שַׁבָּת ק' עַמּוּד ב' לְרַבָּה בַּר רַב הוּנָא וּלְרַב חִסְדָּא שׁוֹפְכִין דִּידֵיהּ הֵיכִי שָׁדֵי לְהוּ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם, מִשְׁמַע דְּלֹרֶב הוּנָא נִיחָא שֶׁשּׁוֹפְכָן שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַזִּיז: (י) רַשִׁ"י (שבת ק: ד"ה שופכין). **וְהוּא הַדִּין לְהַשְׁתִּין וְלַעֲשׂוֹת צְרָכָיו עַל דֹּפֶן הַסְּפִינָה** [אַחֲרוֹנִים]: (יא) ט"ז (סק"ו): (יב) שָׁם, וּפְשׁוּט: (יג) לְבוּשׁ (ס"א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יב) וְחַיֵּי אָדָם (כלל נה ס"ב): (יד) כֵּן מִשְׁמַע מִמֶּגֶן אַבְרָהָם (סק"ט) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק יא) וְהַגְּרַ"ז (סעיף ח): (טו) כֵּן מִשְׁמַע מִמֶּגֶן אַבְרָהָם (סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְהַטַּעַם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא כַּרְמְלִית מַסְקִיר בֵּינֵיהֶן: (טז) אֵלִיָּה רַבָּה (סק"י) וּבַיִת מֵאִיר. וּבְמֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק יא) תַּרַץ מִשּׁוּם דְּכָאן בְּסִפִּינָה לְמִשֶּׁה הוּא רַק כַּרְמְלִית, וּלְכָךְ לֹא גָּזְרוּ כְּלָל לְמַעְלָה, וְהָאֵלִיָּה רַבָּה הִשִּׂיג עָלָיו דִּלְעִנְיַן מוֹשִׁיט אֵין נִפְקָא מִינָהּ כְּלָל בֵּין לְמִשֶּׁה מֵעֲשָׂרָה אוֹ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה, וְאַף בְּכַרְמְלִית אָסוּר לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה: (יז) וְכֵן מִשְׁמַע מִבַּאוּר הַגְּרַ"א שֶׁמְּפָרֵשׁ כֵּן, וּכְהַהִיא דְּסִימָן שנ"ג סָעִיף א':

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

כ שם. ל הַגָּהוֹת מָרְדְּכַי פֶּרֶק י"א (שבת סי' תסא). מ טוּר, וּדְלֹא כְּרַב דִּימִי (שבת ק:). נ בֵּית יוֹסֵף.

קְדָם שֶׁתִּפֹּל לַמַּיִם, אֵין צָרִיךְ מְחִיצוֹת, דְּהָוֵי לֵיהּ כְּחוֹ בְּכַרְמְלִית וְשָׁרֵי, [כ]וְהוּא הַדִּין אִם בֵּית הַכִּפֵּא עֲשׂוּי כְּבָר שֶׁהַצּוֹאָה נוֹפֶלֶת עַל צַדֵּי הַכֶּתֶל וְאַחַר כָּךְ מִתְגַּלְגֶּלֶת וְנוֹפֶלֶת לְמַטָּה בְּכַרְמְלִית. [ל]וְאִם (כה) נִשְׁבַּר הַדֶּלֶף בְּשַׁבָּת, מֻתָּר, מִשּׁוּם דְּגָדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת: ג אִם בֵּית הַכִּפֵּא בּוֹלֵט חוּץ לְחוֹמַת הָעִיר וְצוֹאָה נוֹפֶלֶת בַּחֲפִירָה שֶׁסְּבִיב הָעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, (כו) שֶׁהוּא כַּרְמְלִית, (כז) [מ]אֵינוֹ מֻתָּר עַל יְדֵי מְחִיצָה תְּלוּיָה, שֶׁלֹּא הִתִּירוּ אוֹתָהּ אֶלָּא בְּמַיִם, (כח) אֲבָל עַל יְדֵי דֶּלֶת שָׁרֵי, דְּכֹחוֹ שָׁרֵי בְּכָל כַּרְמְלִית. הַגָּהָה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם בֵּית הַכִּפֵּא (כט) לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה שָׁרֵי בְּכָל עִנְיָן, דְּהָא מוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית דֶּרֶךְ מְקוֹם פְּטוֹר (ל) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שמ"ו (פ"ל) דְּיֵשׁ חוֹלְקִים). וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם הָיָה שָׁם (לא) צוֹאָה מִבְּעוֹד יוֹם שָׁרֵי בְּכָל עִנְיָן, דְּהָא (לב) הַצּוֹאָה הוּא מְקוֹם (יז) פְּטוֹר, דְּלֹא דָּרְסֵי בָּהּ רַבִּים (מרדכי פרק הזורק (סי' שמז)). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שמ"ה (פ"ט) דְּיֵשׁ חוֹלְקִין וּסְבִירָא לְהוּ דְּאֵין מְקוֹם פְּטוֹר בְּכַרְמְלִית. (לג) וּלְפִי מַה שֶּׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן שמ"ה (שם) דְּאֵין מְקוֹם פְּטוֹר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָלֵי עָלְמָא, בֵּית הַכִּפֵּא הָעוֹמֵד בֵּין שְׁנֵי בָּתִּים (לד) אָסוּר לִפָּנוֹת שָׁם, אִם לֹא עֵרְבוּ יַחַד וְלֹא עָשׂוּ לוֹ תִּקּוּן מִבְּעוֹד יוֹם (לה) כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סָעִיף ב', דְּאָז שָׁרֵי, דְּלֹא הָוֵי אֶלָּא כְּמוֹ חָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת (לו) כְּדִלְקַמָּן סִימָן שנ"ז (פ"ג). * וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שע"ז סָעִיף ד' (דברי עצמו). וְכָל זֶה דָּוְקָא לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד (לז) שֶׁשָּׁכְחוּ וְלֹא עֵרְבוּ, מֻתָּר, (לח) דְּגָדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת (הגהות מרדכי (שבת פ' חורוק) ודברי עצמו). הוֹלְכֵי סְפִינוֹת נֶהֱגוּ לַעֲשׂוֹת צָרְכֵיהֶן (לט) מִן הַמְּשׁוּטָה לַיָּם, דְּהוֹאִיל וְהַמְּשׁוּטָה אֵינוֹ גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה, אַף עַל פִּי שֶׁרָחְבָה אַרְבָּעָה, אֵינָהּ אֶלָּא כַּרְמְלִית, וּמוֹצִיא מִכַּרְמְלִית לְכַרְמְלִית (בית יוסף בשם ארחות חיים (שבת סי' תלג)): ד (מ) [נ]מַיִם שֶׁאֵין (טו) עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה טְפָחִים, אֵין לָהֶם דִּין מַיִם לְהַתִּיר (מא) לְשִׁפּוֹךְ בָּהֶם בְּמְחִיצָה תְּלוּיָה. הַגָּהָה: וְכָל שֶׁכֵּן אִם יָבְשׁוּ הַמַּיִם,

בְּאֵר הַיֵּטֵב

ג (יז) **פְּטוֹר.** דְּאֵינָהּ רְחָבָה אַרְבָּעָה. וּמִיָּרֵי שֶׁמְּפָנָהּ מַמָּשׁ עַל הַצּוֹאָה, וְאַף עַל פִּי שֶׁנּוֹפֶלֶת אַחַר כָּךְ לְכַרְמְלִית, שָׁרֵי: ד (טו) **עֲמֻקִּים.** וּכ"מ הַבִּיא תּוֹסָפוֹת (שבת ק: ד"ה עשׂוי) דְּשָׁרֵי בִּמְחִיצָה תְּלוּיָה אֲפִלּוּ אֵין עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) עַיֵּן שָׁם:

בֵּאוּר הֲלָכָה

תָּלוּי כְּלָל זֶה בָּזֶה, דְּהֵיכָא דְּהָאִפּוּר הוּא מְשׁוּם חָסְרוֹן עֲרוּב אֵין נַפְקָא מִנָּהּ כְּלָל מַה שֶּׁמַּפְסִיק בְּאֶמְצַע מְקוֹם פְּטוֹר, דְּלֹא עָדִיף זֶה מֵאִלּוּ הֲוֵי שְׁתֵּי רְשׁוּיוֹת סְמוּכוֹת זוֹ לָזוֹ לְגַמְרֵי:

ג * **וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שנ"ז סָעִיף ד'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּשָׁם מְבֹאָר נַמִּי בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְאֶסְטֵר, וּלְאַפּוּקֵי מִדַּעַת הָרַ"י מִקִּינּוֹן שֶׁהוּבְּאָה שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף שֶׁמְּתִיר בָּזֶה. אָמְנָם בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר [נ]מַשִּׂיק לְהַלָּכָה כְּדַעַת הָרַ"י מִקִּינּוֹן אִם יְדוּעַ לוֹ שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ שִׁלְשָׁה וְאֵינוֹ רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, עַיֵּן שָׁם:**

לְדִירָה דִּין כַּרְמְלִית עָלֶיהָ, נִמְצָא מוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית: (כח) **אֲבָל עַל יְדֵי דֶּלֶת.** אוֹ שֶׁהַצּוֹאָה נוֹפֶלֶת עַל צִידֵי הַכֶּתֶל וְאַחַר כָּךְ מִתְגַּלְגֶּלֶת וְנוֹפֶלֶת לְמַטָּה בְּכַרְמְלִית, דַּאֲוִירָא לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה הוּא כְּמִקְרָקְעִית הַחֲפִירָה. וְהַשְׁתָּא, מִקּוֹם פְּטוֹר הוּא, וְנִמְצָא, כְּשֶׁהוּא נִפְנֶה, מוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית (כט) דֶּרֶךְ מְקוֹם פְּטוֹר: (ל) **וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שמ"ו וְכוּ'.** הֵינוּ בְּסוֹף סָעִיף א', דְּיֵשׁ אוֹסְרִים לְהוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ מְקוֹם פְּטוֹר. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א שֶׁמַּאֲרִיךְ בָּזֶה, וְדַעְתּוֹ, דְּאַף אִי נַיְמָא דִּבְרֵשׁוּיוֹת דְּרַבָּנָן דֶּרֶךְ מְקוֹם פְּטוֹר מֻתָּר, הֵינוּ דַּוְקָא בִּדְנָח בְּאֶמְצַע עַל הַמָּקוֹם פְּטוֹר, אֲבָל לֹא בִּדְלֹא נָח, וְהָכָא הָלֹא לֹא נָח בְּאֶמְצַע, וּכְעֵין זֶה מְפַקְפֵּק הַבַּיִת מֵאִיר גַּם כֵּן עַל הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הָרִאשׁוֹן [עַיֵּן בְּסִפְרוֹ בְּסִימָן שמ"ו וְכֵן בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת], וְכֵן בְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי בְּסִימָן שנ"ג סָעִיף א' דַּעְתּוֹ גַּם כֵּן כְּדַעַת הַגְּרָ"א הַנַּ"ל וְתָמֵהַּ עַל דַּעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הָרִאשׁוֹן: (לא) **צוֹאָה מִבְּעוֹד יוֹם.** וּמַיִּרֵי (כג) שֶׁמְּפָנָהּ מַמָּשׁ עַל הַצּוֹאָה, וְאַף עַל פִּי שֶׁנּוֹפֶלֶת אַחַר כָּךְ מִן הַצַּד שֶׁהוּא כַּרְמְלִית, שָׁרֵי: (לב) **הַצּוֹאָה הֲוֵי מְקוֹם פְּטוֹר.** דְּהָא מִסְּתָמָא (כג) אֵינָהּ רְחָבָה אַרְבָּעָה. (כד) וְאַף דִּבְעַלְמָא קַיְמָא לַן דְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים גַּבָּהּ בָּטֵל לְגַבֵּי רְשׁוּת שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ, וְהַצּוֹאָה מִסְּתָמָא אֵינָהּ גְּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, [א]שְׁאנֵי הָכָא דְּצוֹאָה שָׁבְרִית הַכִּפֵּא בְּוַדַּאי לֹא דָּרְסֵי לָהּ רַבִּים, וְעַל כֵּן אֵינָהּ בָּטֵל לְרְשׁוּת שֶׁבְּצִדָּהּ, וְהֲוֵי מְקוֹם פְּטוֹר: (לג) **וּלְפִי מַה וְכוּ'.** כְּאן מַתְחִיל הָרַמְ"א לְבָאֵר דִּין אַחֵר, אוֹדוֹת בֵּית הַכִּפֵּא שֶׁהָיָה שֵׁיָּךְ מְקוֹם הַחֲפִירָה שֶׁתַּחְתֶּיהָ לִשְׁנֵי אֲנָשִׁים, וְלֹא עֵרְבוּ בֵּינֵיהֶם, וּקְאָמַר דִּכְאן לֹא שֵׁיָּךְ הַהֶתֵּר שֶׁכָּתַב מִתְּחִלָּה דְּהַצּוֹאָה הֲוֵי מְקוֹם פְּטוֹר, כֵּיוָן דְּהָרְשׁוּיוֹת בְּעַצְמָן רְשׁוּת הַיָּחִיד הֵם, אֵין מְקוֹם פְּטוֹר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד: (לד) **אָסוּר לִפָּנוֹת שָׁם.** מֵירֵי שֶׁמְּקוֹם מוֹשַׁב בֵּית הַכִּפֵּא הָיָה שֵׁיָּךְ לְכָל אֶחָד לְבַדּוֹ, כִּי הָיָה מְחִיצָה מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶם, אֶלָּא שֶׁהַחֲפִירָה שֶׁתַּחְתֶּיהָ הָיָה שֵׁיָּךְ לִשְׁנֵיהֶם, וּלְכָךְ אָסוּר, דְּמוֹצִיא מֵרְשׁוּתוֹ לְקַרְקַע שֶׁתַּפִים, דְּאִם גַּם מְקוֹם מוֹשַׁב שֵׁיָּךְ לְהַשֻּׁתָּפִים, אֵין כָּאן הוֹצָאָה מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת, וּמֻתָּר [בֵּית מֵאִיר וּחְדוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר, עַיֵּן שָׁם]: (לה) **כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סָעִיף ב'.** הֵינוּ תִּקּוּן דֶּרֶךְ אוֹ קָנֶה, (כה) אֲבָל תִּקּוּן דְּמְחִיצָה תְּלוּיָה אֵינוֹ מוֹעִיל הָכָא עַד שֶׁיּוֹרֶדֶת עַד לְמַטָּה: (לו) **כְּדִלְקַמָּן סִימָן שנ"ז.** סָעִיף ג' בַּהַגָּ"ה, דְּשָׁם מְבֹאָר (כו) דִּבְחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת לְכָלֵי עָלְמָא מֻתָּר כֹּחוֹ: (לז) **שֶׁשָּׁכְחוּ וְלֹא עֵרְבוּ.** אוֹ שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בְּאָפְשָׁר לַעֲשׂוֹת תִּקּוּן הַנִּזְכָּר [חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל נה ס"ז)]: (לח) **דְּגָדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת.** שֶׁהִתִּירוּ חֲכָמִים בְּמָקוֹם שֶׁאֵין בּוֹ אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא: (לט) **מִן הַמְּשׁוּטָה לַיָּם.** אֲבָל מִן הַסְּפִינָה לַיָּם [בְּלֹא תִּקּוּן הַנִּזְכָּר בְּסָעִיף ב'], לֹא, דְּהָא מוֹצִיא מִן רְשׁוּת הַיָּחִיד לַיָּם שֶׁהוּא כַּרְמְלִית, וְאִם אִי אְפְשָׁר לֵהּ מִפְּנֵי אֵיזֶה סִבָּה אֶלָּא אִם כֵּן יַעֲשֶׂה צָרְכָיו בַּסְּפִינָה, מֻתָּר, דִּגְדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת [אַלְיָה רַבָּה (ס"ק טז)]: ד (מ) **מַיִם שֶׁאֵינָם עֲמֻקִּים וְכוּ'.** קַאֵי עַל סָעִיף א' וב': (מא) **לִשְׁפּוֹךְ בָּהֶם.** וְהוּא הַדִּין לְמַלְאוֹת עַל יְדֵי מְחִיצָה תְּלוּיָה. וְהַשְׁתָּא, דְּכֵיוָן שֶׁאֵין בָּהֶם עֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּבָשָׁה דְּמְיָא. [נ]וְעַיֵּן בְּבֵ"ח וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) שֶׁחוֹלְקִין עַל זֶה, וּסְבִירָא לְהוּ דְּאֵין לְחַלֵּק בָּזֶה, (מ) אִם לֹא שֶׁרַבִּים מְהַלְּכִין שָׁם עַל יְדֵי הַדְּחַק דְּאָז לְכָלֵי עָלְמָא כְּקַרְקַע דְּמְיָא. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א שֶׁיֵּשׁ דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְכָתַב דְּדָבָר זֶה תְּלוּי (מא) בְּשִׁיטַת הָרִאשׁוֹנִים,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (יט) אֲחֵרוֹנִים: (כ) הַגְּרָ"א: ג (כג) דְּכֵיוָן שֶׁיֵּשׁ אֲוִיר מִקַּרְקָעִית הַחֲפִירָה עַד בֵּית הַכִּפֵּא מֵעֵט יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, נִמְצָא פּוֹגֵעַ תְּחִלָּה בַּאֲוִיר מְקוֹם פְּטוֹר: (כד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (כה) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, עַיֵּן שָׁם: (כו) בֵּית מֵאִיר, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף (ג') [ב']: (כז) הַגְּרָ"א בְּכַנָּעַת הָרַשְׁ"א: ד (מ) כֵּן מַשְׁמַע מַהֲרָאָיָה שֶׁהוּבְּאָה בְּבֵית יוֹסֵף, וְכֵן כָּתַב הָאַלְיָה רַבָּה (ס"ק טז) וְתָמֵהַּ מִשּׁוּם שֶׁמְּדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת (שבת ק: ד"ה עשׂוי) מוּכָח דְּלֹא כְּוָותֵיהּ, הֵינוּ מִשּׁוּם דְּאָזְלִי

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ב) כתב: וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם הָיְתָה שָׁם צוֹאָה מִבְּעוֹ"י בְּכַרְמְלִית וְהוּא נִפְנֶה עַכְשָׁיו עָלֶיהָ מוּתָּר בְּכָל עִנְיָן, וְאַע"פ שֶׁאַחַ"כ נוֹפֶלֶת מֵעָלֶיהָ לְקַרְקַע הַכַּרְמְלִית. לְפִי שֶׁהַצּוֹאָה שֶׁמִּבְּעוֹ"י הִיא מְקוֹם פְּטוֹר (אִם אֵין בֵּהּ ד' עַל ד') (וְהִיא גְּבוֹהָה ג', אוֹ אֲפִלּוּ אֵינָהּ ג' אֶלָּא שֶׁרְחָבָהּ ד' שֶׁאֵין רַבִּים פּוֹסְעִים וּמְדַלְּגִים עָלֶיהָ אֶלָּא מְקִיפִים אוֹתָהּ). אֲבָל לְפִי מָה שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן שמ"ה (שו"ע סי"ט) שֶׁהָעִיקָּר כְּהָאוֹמְרִים שֶׁאֵין מְקוֹם פְּטוֹר בְּכַרְמְלִית אֵין לְהָקֵל בָּזֶה. **ב]** וּבשו"ע הרב (ס"ב) כתב כְּהַשּׁו"ע. **ג]** וּבשו"ע הרב (סט"ו) תָּלָה הַדִּין אִם הָרַבִּים בּוֹקְעִים בַּמַּיִם [שדימם כיבשה], אוֹ שֶׁאֵין דַּרְכָּם הָרִגֵּל עוֹבְרִים שָׁם מֵחֲמַת עֹמֶק [שדין מים להם] וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָם עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah